

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра фінансів

ЗАТВЕРДЖЕНО
науково-методичною комісією
факультету економіки та управління
ВНУ імені Лесі Українки
Протокол № 7 від 11.01.2022 р.

СИЛАБУС
вибіркової навчальної дисципліни
БЮДЖЕТУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ
підготовки бакалавра
галузі знань 07 Управління та адміністрування
спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування
освітньо-професійної програми Фінанси і кредит

Силабус вибіркової навчальної дисципліни БЮДЖЕТУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ підготовки бакалавра, галузі знань 07 Управління та адміністрування, спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування, за освітньо-професійною програмою Фінанси і кредит (денна форма).

Розробник: Тоцька О. Л., професор кафедри фінансів, доктор економічних наук, доцент

Силабус погоджено:
гарант ОПП
Фінанси і кредит

Наталія ПРОЦЬ

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри фінансів протокол № 9 від 24 грудня 2021 р.

Завідувач кафедри:

Олена СТАЦУК

I. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	07 Управління та адміністрування, 072 Фінанси, банківська справа та страхування, Фінанси і кредит, Бакалавр	Вибіркова
Кількість годин / кредитів <u>120 / 4</u>		Рік навчання <u>4</u>
		Семестр <u>8-ий</u>
		Лекції <u>22</u> год.
		Практичні (семінарські) <u>22</u> год. Лабораторні <u>0</u> год. Індивідуальні <u>0</u> год.
		Консультації <u>8</u> год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Самостійна робота <u>68</u> год. Форма контролю: <u>залік</u>
Мова навчання	<u>українська</u>	

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

ППП: ТОЦЬКА ОЛЕСЯ ЛЕОНТІВНА

Науковий ступінь: доктор економічних наук

Вчене звання: доцент

Посада: професор кафедри фінансів

E-mail: Totska.Olesia@vnu.edu.ua

Електронний розклад: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

1. Анотація курсу. Дисципліна «Бюджетування діяльності підприємств» належить до переліку вибіркових дисциплін підготовки бакалавра за освітньо-професійною програмою Фінанси і кредит; спрямована на формування у студентів системи компетентностей щодо бюджетування діяльності підприємств.

2. Пререквізити. Вивчення дисципліни базується на знаннях з дисциплін «Економіка підприємства», «Фінанси підприємств».

Постреквізити. Знання з дисципліни «Бюджетування діяльності підприємств» можуть бути використані під час складання комплексного державного іспиту з фахових дисциплін.

3. Мета і завдання навчальної дисципліни. Мета навчальної дисципліни – формування у студентів системи компетентностей щодо теоретико-методологічних основ бюджетування діяльності суб'єктів господарювання для застосування в подальшій професійній діяльності.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Бюджетування діяльності підприємств» є ознайомити студентів з організацією бюджетного процесу на підприємствах; виробити поглиблені практичні навички створення різних видів бюджетів підприємства.

Після завершення вивчення дисципліни студенти зможуть:

- складати річний прогнозний бюджет продажу підприємства;
- складати річний прогнозний бюджет виробництва підприємства;
- складати річний прогнозний бюджет прямих витрат на матеріальні ресурси підприємства;
- складати річний прогнозний графік платежів за сировину та матеріали підприємства;
- складати річний прогнозний бюджет прямих витрат на оплату праці підприємства;
- складати річний прогнозний бюджет загальновиробничих витрат підприємства;
- складати річний прогнозний бюджет комерційних витрат підприємства;
- складати річний прогнозний бюджет адміністративних витрат підприємства;
- складати річний прогнозний податковий бюджет підприємства;
- складати річний прогнозний бюджет доходів і витрат підприємства.

4. Результати навчання (компетентності).

Компетентності, яких студент набуде в результаті вивчення дисципліни:

Інтегральна компетентність (ІНТ)

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності у галузі фінансів, банківської справи та страхування або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК03. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК07. Здатність складати та аналізувати фінансову звітність.

СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

Програмні результати

ПР09. Формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію.

ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.

5. Структура навчальної дисципліни.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю / Бали
<i>Змістовий модуль 1. Теоретичні основи бюджетування</i>						
Тема 1. Сутність і значення фінансового планування та прогнозування у фінансовому управлінні підприємств	12	2	2	7	1	РАР / 3 бали
Тема 2. Теоретичні й організаційні основи бюджетування в системі фінансово-	11	2	2	7		РАР / 3 бали

економічної безпеки підприємства						
Тема 3. Загальна характеристика бюджетного методу управління підприємством	11	2	2	6	1	РАР / 3 бали
Тема 4. Сутність і значення операційного бюджетування в системі управління фінансово-економічною безпекою	10	2	2	6		РАР / 3 бали
Тема 5. Технологія складання фінансового бюджету підприємства	11	2	2	6	1	РАР / 3 балів
Тема 6. Аналіз та оцінка виконання бюджетів у системі управління фінансово-економічною безпекою	10	2	2	6		РАР / 3 бали
Разом за модулем 1	65	12	12	38	3	18 балів
<i>Змістовий модуль 2. Особливості організації бюджетного процесу на підприємствах</i>						
Тема 7. Оцінка ризиків при складанні бюджетів у системі управління фінансово-економічною безпекою на підприємстві	11	2	2	6	1	РАР / 3 бали
Тема 8. Управлінські рішення при бюджетуванні в системі управління фінансово-економічною безпекою	11	2	2	6	1	РАР / 3 балів
Тема 9. Бюджетна піраміда. Структуризація підприємства для цілей бюджетування	11	2	2	6	1	РАР / 3 бали
Тема 10. Організація бюджетного процесу на підприємствах	11	2	2	6	1	РАР / 3 бали
Тема 11. Автоматизація процесу бюджетування на підприємстві	11	2	2	6	1	РАР / 3 бали
Разом за модулем 2	55	10	10	30	5	15 балів
Конспект						5 балів
Тези						2 бали
Види підсумкових робіт						60
Модульна контрольна робота 1						МКР / 30 балів
Модульна контрольна робота 2						МКР / 30 балів
Всього годин / Балів	120	22	22	68	8	100

*Форма контролю: РАР – розрахунково-аналітична робота, МКР – модульна контрольна робота.

6. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота полягає в підготовці до розрахунково-аналітичної роботи; модульного контрольного оцінювання за питаннями, підготовленими викладачем на основі лекційного матеріалу.

IV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика викладача щодо студента. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. Студенти зобов'язані заздалегідь повідомляти викладача про відсутність на занятті. Через об'єктивні причини (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі з використанням програми Zoom за погодженням із керівником курсу. Недопустиме користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях, не пов'язаних із навчанням.

Політика щодо академічної доброчесності. Виконані завдання студентів мають бути їх оригінальними роботами. Копіювання, списування, втручання в роботу інших осіб є прикладами можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в роботі студента є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-0,2 бала за кожну роботу). Складання модулів відбувається лише раз відповідно до встановленого терміну, оскільки є можливість отримати бали на заліку.

Зарахування результатів, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті. Результати навчання, отримані у формальній, неформальній та/або інформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), зараховуються за наявності відповідного документу (сертифікат, свідоцтво, посилання тощо), які визначають тематику, обсяги та перелік результатів навчання. Для зарахування визнаються сертифікати, отримані на платформі відкритих онлайн-курсів Prometheus (напр., «Фінансовий менеджмент»: https://courses.prometheus.org.ua/courses/NAUKMA/101/2014_T2/about) або інших ресурсах.

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Підсумкова оцінка за вивчення курсу розраховується таким чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Розрахунково-аналітичні роботи, конспект, тези	40
Модульна контрольна робота 1 (теми 1–6) – тести	30
Модульна контрольна робота 2 (теми 7–11) – тести	30
Залік (теми 1–11) – опитування	60
Форма контролю	залік

Якщо студент успішно виконав усі запропоновані викладачем завдання й отримав остаточну оцінку не меншу, ніж 60 балів, підсумкову оцінку він отримує без складання заліку. Така оцінка виставляється в день проведення заліку за умови обов'язкової присутності студента.

Якщо студент отримав остаточну оцінку нижчу за 60 балів, або бажає підвищити рейтинг на заліку, підсумкова оцінка визначається як сума балів, отриманих за поточний контроль (максимум 40 балів) та оцінки за залік (максимум 60 балів).

Залікова оцінка визначається за результатами опитування лекційного матеріалу.

VI. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	Критерії оцінювання
90 – 100	Зараховано	Студент опрацював весь курс згідно з програмою, оперує основними поняттями та вміє їх застосовувати на практиці, здобув компетентності, знання та вміння, розв'язує завдання високого рівня складності
82 – 89		Студент опрацював весь курс згідно з програмою, оперує основними поняттями, може застосувати більшість положень на практиці, здобув компетентності, знання та вміння, розв'язує завдання високого рівня складності з незначними помилками
75 - 81		Студент опанував 80–90 % курсу згідно з програмою, оперує більшістю основних понять та може їх застосувати на практиці, здобув окремі компетентності, знання та вміння, розв'язує завдання середнього рівня складності
67 - 74		Студент опанував 60–70 % курсу згідно з програмою, оперує деякими основними поняттями та може їх застосувати на практиці, здобув окремі компетентності, знання та вміння, розв'язує завдання середнього рівня складності з незначними помилками
60 - 66		Студент опанував 60 % курсу згідно з програмою, оперує деякими основними поняттями та може їх застосувати на практиці, здобув окремі компетентності, знання та вміння, розв'язує завдання середнього рівня складності з допомогою викладача
1 – 59	Незараховано	Студент опанував 60 % курсу згідно з програмою, оперує деякими основними поняттями та може їх застосувати на практиці, здобув окремі компетентності, знання та вміння, може розв'язати завдання середнього рівня складності лише з допомогою викладача

VII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Основна

1. Конспект лекцій з дисципліни «Бюджетування діяльності суб'єктів господарювання» спеціальності 8.1801014 «Управління фінансово-економічною безпекою» для студентів денної форми навчання / Ж. С. Шило. Рівне: НУВГП, 2014. 61 с. URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua/623/1/06-03-102.pdf>.

2. Основи бюджетування: навч.-метод. посіб. для сам. вивч. дисципл. / за заг. ред. Л. П. Батенко. Київ: КНЕУ, 2010. 208 с. URL: <https://kneu.edu.ua>.

3. Слав'юк Р. А., Тоцька О. Л. Формування у студентів економічного профілю компетентностей щодо бюджетування діяльності підприємств. *Реформа освіти в Україні. Інформаційно-аналітичне забезпечення*: зб. тез доповідей III Міжнар. наук.-практ. конф. (наук. електрон. вид.), 28 жовт. 2021 р. Київ: ДНУ «Інститут освітньої аналітики», 2021. С. 241–243. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/19981>.

Додаткова

4. Тоцька О. Особливості формування бюджету компанії за допомогою шаблону Microsoft Office. *Socially competent management of corporations in a behavioral conditions economics: collection of scientific papers* / resp. ed. Konstantin

Pavlov, Elena Pavlova, Ludmila Shostak, Tatiana Bukoros, Josef Zyatko. Chapter I. Podhájska: European institute of further education, 2021. P. 190–191.

5. Cagan M. Budgeting 101: From Getting Out of Debt and Tracking Expenses to Setting Financial Goals and Building Your Savings, Your Essential Guide to Budgeting. Holbrook: Adams Media Corp., 2019. 256 p.

6. Clawson S. Enterprise Budgeting. URL: https://kerrcenter.com/wp-content/uploads/2014/06/enterprise_budgeting.pdf.

7. Wyatt N. The Financial Times Essential Guide to Budgeting and Forecasting: How to Deliver Accurate Numbers. Harlow: Pearson Education Ltd, 2012. 208 p.

Інтернет-ресурси

8. *Законодавство України*: вебсайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.

9. *Інституційний репозитарій Волинського національного університету імені Лесі Українки*: вебсайт. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/>.

10. *Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського*: вебсайт. URL: <http://www.irbis-nbuv.gov.ua>.